

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 12C/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220200583
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zoltán Orlai
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2020:6220200583.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Zoltánom Orlaiom v spore žalobcu Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, Ul. 29 augusta 8, IČO: 30 807 484, zastúpená X.. O.. K. J., poverenou vykonávaním funkcie W. pobočky C. J.Á., proti žalovanému S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom N.. V.. H. XX, XXX XX C. J., zastúpenému JUDr. Jozefom Veselým, advokátom, so sídlom Mierová 1, 990 01 Veľký Krtíš, o zaplatenie 1.451,53 Eur istiny s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.451,53 Eur a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcovi sa proti žalovanému nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Podanou žalobou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 1.451,53 Eur a to z titulu regresného nároku. V žalobe uviedol, že pozostalej K. V. za obdobie od 01.01.2019 do 31.12.2019 vyplatil dávky dôchodkového poistenia vo forme vdovského dôchodku vo výške 2.073,61 Eur, pričom tieto dávky sú jej vyplácané z dôvodu poškodenia zdravia s následkom smrti, ktoré utrpel X. V. pri dopravnej nehode, v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovaného zo dňa 19. 01. 2010. Ďalej v žalobe uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 8T/77/2010 zo dňa 08. 12. 2010, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/43/2011 zo dňa 30. 03. 2011 bol žalovaný uznaným vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona. Svoj nárok si uplatňuje v zmysle § 238 ods. 1 zákona číslo 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom znení. Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 2C/115/2015 zo dňa 20.10.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/35/2017 zo dňa 27.07.2017 bol určený pomer zavinenia žalovaného vo výške 70 % a poškodeného vo výške 30 %. Písomnou výzvou číslo 10/2020 zo dňa 20.01.2020 vyzval žalobca žalovaného na dobrovoľnú úhradu sumy vyplatenej poškodenej, avšak zo strany žalovaného nedošlo k dobrovoľnej úhrade žalovanej sumy. K žalobe žalobca pripojil potvrdenie o výške vyplatených dávok dôchodkového poistenia zo dňa 20. 01. 2020, rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 08. 12. 2010 č. k. 8T/77/2010-255, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. 03. 2011 sp. zn. 3To/43/2011, rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 2C/115/2015 zo dňa 20.10.2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/35/2017 zo dňa 27.07.2017, výzvu č. 10/2020 zo dňa 20.01.2020.

2. Okresný súd Veľký Krtíš dňa 27.04.2020 pod č. k. 12C/4/2020-34 vydal platobný rozkaz, ktorým uložil žalovanému, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatil žalobcovi sumu 1.451,53 Eur alebo, aby v tej istej lehote podal odpor na tomto súde. Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal voči vydanému platobnému rozkazu v zákonnej lehote odpor, v ktorom žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Uviedol, že Okresný súd Banská Bystrica pod sp. zn. 5Odk/9/2019 dňa

21.01.2019 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka S. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, XXX XX C. J.Í., súčasne bol ustanovený správca a to Konkurzný správca k. s., so sídlom Nám. SNP 15, 974 01 Banská Bystrica s tým, že súd oddlžil dlžníka tak, že dlžníka zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v tomto konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Pokiaľ nárok na akúkoľvek úhradu vznikol pred vyhlásením konkurzu, tak v tomto prípade po vyhlásení konkurzu žalobca si nemôže uplatňovať svoje práva a nároky. Uznesením č. k. 12C/4/2020-49 zo dňa 19.06.2020 súd vyššie uvedený platobný rozkaz zrušil.

3. Žalobca vo vyjadrení doručenom súdu dňa 10.07.2020 zotrval na podanej žalobe. Ďalej uviedol, že žalovaný bol oddlžený ku dňu 21.01.2019 v spojitosti s ustanovením § 166a ods. 1 písm. a) ZKR. Konkurz bol síce ukončený dňa 02.04.2019, pričom s poukazom na ustanovenie § 166e ZKR táto skutočnosť nemá vplyv na oprávnenosť nároku žalobcu. V zmysle ustanovenia § 166c ods. 1 písm. d) ZKR, oddlžením nie je dotknutá pohľadávka zodpovednosti za škodu spôsobenú na zdraví alebo spôsobenú úmyselným konaním vrátane príslušenstva tejto pohľadávky.

4. Žalovaný vo vyjadrení doručenom súdu dňa 27.07.2020 prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/162/2019 zo dňa 27.11.2019 nie je možné považovať nárok žalobcu za pohľadávku zmysle § 166c ods. 1 písm. d) ZKR, pretože žalobca si proti žalovanému uplatnil postihové právo vyplývajúce priamo zo zákona, ktoré nie je právom na náhradu škody.

5. Súd vec prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 24.09.2020 v neprítomnosti žalobcu v súde s ustanovením § 180 CSP. V podaní doručenom súd dňa 17.09.2020 žalobca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a požiadal, aby súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Právny zástupca žalovaného sa na pojednávaní pridržiaval podaného odporu. Ďalej uviedol, že podstatou tohto sporu sú rozdielne právne názory na výklad zákona zo strany žalobcu ako aj žalovaného. Základnou otázkou, ktorú súd by mal vyriešiť, je tá skutočnosť, či po ukončení konkurzného konania je možné uplatňovať si splátky pohľadávky, ktorá vznikla ešte pred vyhlásením takéhoto konkurzu. Konkurzná právna úprava by mala garantovať úpadcom to, že sú oddlžení a pohľadávky, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzného konania sú nevymáhateľnými okrem pohľadávok, ktoré sú taxatívne uvedené vo Zákone o konkurze a reštrukturalizácii. V tomto prípade nejde o takú pohľadávku, ktorá by bola zo zákona vymáhateľná. Pohľadávka vznikla na základe právoplatného rozhodnutia súdu v súvislosti protiprávnym a zavineným konaním žalovaného. Pohľadávky, ktoré boli uplatňované do vyhlásenia konkurzného konania a Sociálna poisťovňa ich vymáhala prostredníctvom exekúcií, boli následne zastavené. Otázka je teda, čo s jednotlivými splátkami, ktoré Sociálna poisťovňa vyplatila vdove po nebohom V., či spadajú pod ustanovenie konkurzného konania alebo sa jedná o novú pohľadávku, ktorá vznikla po tom, ako konkurzné konanie bolo ukončené. Úlohou zákonodarcu, pokiaľ sa týka konkurzných konaní, bolo oddlžovať jednotlivé fyzické osoby a to z toho dôvodu, že počet exekúcií presiahol 3 milióny exekúcií vo vzťahu k takýmto fyzickým osobám a ukončenie konkurzného konania by malo byť garanciou, že voči nim sa nebudú uplatňovať už pohľadávky, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzného konania, aby si títo mohli napríklad otvoriť účet, nadobudnúť majetok a podobne. V tomto prípade, pokiaľ by súd rozhodol o opaku, by takúto zásadu prelomil.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, výzvou číslo 10/2020 zo dňa 20.01.2020, rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 08. 12. 2010 č. k. 8T/77/2010-255, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. 03. 2011 sp. zn. 3To/43/2011, rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 2C/115/2015 zo dňa 20.10.2016, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/35/2017 zo dňa 27.07.2017, potvrdením o výške vyplatených dávok dôchodkového poistenia zo dňa 20.01. 2020, uznesením Okresného súdu Banská Bystrica pod sp. zn. 5Odk/9/2019 dňa 21.01.2019, oznámením Okresného súdu Banská Bystrica pod sp. zn. 5Odk/9/2019.

7. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

8. Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 8T/77/2010 zo dňa 08. 12. 2010, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/43/2011 zo dňa 30. 03. 2011 bol žalovaný uznaným vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 19. 01. 2010 o 19.15 hodine ako vodič osobného motorového vozidla značky Ford Escort EVČ C. XXX O., v smere od ulice L. Štúra na rovnom úseku cesty v dôsledku neprimeranej rýchlosti

66,1 km/hod. a nevenovaní sa sledovaní situácie cestnej premávky pri predchádzaní pred ním idúceho motorového vozidla značky Škoda Felícia zachytil pravou prednou časťou vozidla cez cestu prechádzajúceho chodca X. V., nar. XX. XX. XXXX, ktorý bol pod vplyvom alkoholu, mal v krvi 2,81 mg/L alkoholu, pri náraze utrpel poškodený závažné poranenia, roztrhnutie väzov hlavovo-krčného spojenia, roztrhnutie predĺženej miechy, zlomeninu krčnej chrbtice, zlomeninu rebier hornej tretiny hrudného koša, na následky zranení na mieste nehody zomrel. Žalovaný svojím konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c/, e/, § 15 ods. 5 písm. c/, § 16 ods. 1, 4 zákona číslo 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 2C/115/2015 zo dňa 20.10.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/35/2017 zo dňa 27.07.2017 bola ustálená miera spoluúčasti žalovaného na spôsobení škody vo výške 70 % a poškodeného vo výške 30 %. V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že z pripojeného trestného spisu bolo zistené, že poškodený X. V. bol pri dopravnej nehode pod vplyvom alkoholu, mal v krvi 2,81 mg/L alkoholu, bol teda v ťažkom stupni opitosti, pričom aj Krajský súd v Banskej Bystrici v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že poškodený sa nesprával štandardne v súlade s ustanovením § 53 ods. 4 Zákona č. 8/2009 o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva a len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať. To platí na priechode pre chodcov i mimo neho. Chodec nesmie prekonávať zábradlie ani iné zábrany. Aj keď poškodený svojím konaním vznik situácie nevyvolal, vodiča motorového vozidla určitým spôsobom obmedzil. Na základe takto vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že škoda bola spôsobená aj zavinením poškodeného X. V. v uvedenom rozsahu 30 %. Z potvrdenia o výške vyplatených dávok dôchodkového poistenia zo dňa 20.01.2020 vyplýva, že K. V. bol za obdobie od 01. 01. 2019 do 31. 12. 2019 vyplatený vdovský dôchodok vo výške 2.073,61 Eur. Žalovaný bol vyzvaný na dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť škodu, ktorú však neuhradil. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 1.451,53 Eur, ktorá zodpovedá miere spolu zavinenia žalovaného vo výške 70 %. Okresný súd Banská Bystrica uznesením pod sp. zn. 5Odk/9/2019 zo dňa 15.01.2019 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka S. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, XXX XX C. J., súčasne bol ustanovený správca a to Konkurzný správca k. s., so sídlom Nám. SNP 15, 974 01 Banská Bystrica. Súd oddlžil dlžníka tak, že dlžníka zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v tomto konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Uznesenie bolo zverejnené v obchodnom vestníku dňa 21.01.2019. Dňa 02.04.2019 bol v obchodnom vestníku zverejnený oznam Okresného súdu Banská Bystrica pod sp. zn. 5Odk/9/2019 o zrušení konkurzu na majetok dlžníka z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu.

9. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení; Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

10. Podľa § 420 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka; každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

11. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka; ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

12. Podľa § 166a ods. 1 písm. a) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“); ak tento zákon neustanovuje inak (§ 166b <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/7/20200101>> a 166c <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/7/20200101>>), len v konkurze alebo splátkovým kalendárom môžu byť uspokojené tieto pohľadávky: pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len „rozhodujúci deň“),

13. Podľa § 166c ods. 1, písm. d) ZKR; oddlžením sú nedotknuté tieto pohľadávky: pohľadávka zo zodpovednosti za škodu spôsobenú na zdraví alebo spôsobenú úmyselným konaním vrátane príslušenstva takejto pohľadávky.

14. Zodpovednosť v sociálnom poistení možno podľa subjektu, ktorý nesie zodpovednosť, rozdeliť na zodpovednosť príjemcu dávky, zodpovednosť zamestnávateľa a zodpovednosť tretích osôb. Pri zodpovednosti tretích osôb ide o zodpovednosť, ktorá vyplýva zo skutočnosti, že Sociálna poisťovňa je povinná priznať a poskytovať dávky aj v tých prípadoch, keď za príčinu vzniku nároku na dávky sú zodpovedné tretie osoby, tak ako právnické, ako aj fyzické, v týchto prípadoch zavineného protiprávneho konania osôb zákon zakotvuje právo Sociálnej poisťovne na náhradu škody.

15. Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva žalobcu na náhradu škody vzniknutej výplatou tejto dôchodkovej dávky je ustanovenie § 238 ods.1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ktorého Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

16. Zákonným predpokladom vzniku tohto nároku podľa ustanovenia § 238 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení je, že poisťovňa uhradila dávky dôchodkového poistenia, ktoré boli vyplatené ako následok zavineného a protiprávneho konania tretej osoby, t.j. tretia osoba má povinnosť nahradiť škodu Sociálnej poisťovni a to len v takom rozsahu, v akom je jej zavinené protiprávne konanie v príčinnej súvislosti s poskytnutými dávkami, na ktoré vznikol nárok v dôsledku konania tretej osoby.

17. V rozsahu, v akom sa na vzniku nároku na poskytnutie dávky podieľali iné okolnosti, iný škodca, príp. v akom rozsahu bol spôsobený spolu zavinením, tretia osoba nezodpovedá. Pre priznanie regresného nároku Sociálnej poisťovne, teda náhrady škody, vyplývajúceho z vyššie uvedeného osobitného občianskoprávneho vzťahu je vždy rozhodujúci prvok zavinenia tretej osoby. Zavinenie ako subjektívna kategória, je v prípade občianskoprávneho zodpovednostného vzťahu neopomenuteľným predpokladom vzniku zodpovednosti. Nakoľko osobitný predpis, zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, otázku zavinenia (spolu zavinenia), spoločnej zodpovednosti v tomto zodpovednostnom vzťahu neupravuje, je potrebné vychádzať zo všeobecnej úpravy v ustanovení § 420, § 438, § 441 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Mcd0 19/2008).

18. V danom prípade bolo nesporne preukázané, žalovaný sa dopustil protiprávneho konania, za ktoré bol v trestnom konaní právoplatne uznaný vinným, v dôsledku ktorej skutočnosti došlo k usmrteniu X. V. Žalovaný je teda v tomto konaní pasívne legitimovaný. Podanou žalobou si žalobca uplatnil voči žalovanému náhradu dôchodkových dávok vo výške 1.451 Eur, ako 70 % zo sumy vyplateného vdovského dôchodku vo výške 2.073,61 Eur vdove po zosnulom X. V. za obdobie od 01.01.2019 do 31.12.2019. Súd sa v celom rozsahu stotožnil vychádzajúc z rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 8T/77/2010 zo dňa 08. 12. 2010, v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/43/2011 zo dňa 30. 03. 2011, právoplatným dňa 30.03.2011 s určenou mierou účasti žalovaného na spôsobení škody s poukazom na rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 2C/115/2015 zo dňa 20.10.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/35/2017 zo dňa 27.07.2017, právoplatným dňa 19.08.2017 o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu škody a to vdovský dôchodok za obdobie od 01.01.2013 do 31.12.2014, v ktorom konaní súd ustálil, že je daná z časti zodpovednosť a miera spoluúčasti na spôsobení škody i poškodeného X. V. a potom miera zodpovednosti a miera spolu účasti žalovaného na spôsobení škody bola určená na 70 %. Súd poukazuje na ustanovenie § 228 CSP, v zmysle ktorého výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak. Orgán verejnej moci, teda aj súd je viazaný rozsudkom, pokiaľ určitá právna otázka bola definitívne vyriešená medzi sporovými stranami. Otázka miery spoluúčasti žalovaného bola už v predchádzajúcom konaní ustálená, preto súd nevykonal ďalšie dokazovanie zamerané na prehodnotenie miery spoluúčasti žalovaného na dopravnej nehode dňa 19.01.2010 (obdobný právny názor zaujal aj Krajský súd v Nitre v rozhodnutí sp. zn. 8Co/144/2015).

19. Súd sa ďalej v celom rozsahu stotožnil právnym názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 12Co/35/2017 zo dňa 27.07.2017, v zmysle ktorého aj keď sú dávky sociálneho poistenia vyplácané z verejných prostriedkov, v zmysle § 120 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sociálne poistenie vykonáva Sociálna poisťovňa, ktorá hospodári s finančnými prostriedkami a s vlastným majetkom. V zmysle § 160 písm. a) zákona o sociálnom poistení patrí úhrada dávok sociálneho poistenia medzi výdavky Sociálnej poisťovne. Žalobca v zmysle § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení (systematicky zaradeného v piatej časti, druhej hlavy s názvom Zodpovednosť v sociálnom poistení) má voči tretím osobám právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla v dôsledku ich

zavineného protiprávneho konania. Nárok na výplatu dôchodkovej dávky zo starobného poistenia vo forme vdovského dôchodku (§ 13 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení) nie je náhradou nároku na starobný dôchodok poškodeného X. V. (§ 13 ods. 2 písm. a) bod 1 zákona o sociálnom poistení), ale samostatným nárokom pozostalej manželky poškodeného X. V. K. V.. Ak by nedošlo k zavinenému porušeniu povinností vodiča žalovaným, žalobca by vyplácal starobný dôchodok X. V., ale nevyplácal by K. V. vdovský dôchodok, ktorého výška predstavuje škodu na strane žalobcu.

20. V konaní bolo preukázané, že Okresný súd Banská Bystrica uznesením pod sp. zn. 5Odk/9/2019 zo dňa 15.01.2019 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka S. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, XXX XX C. J.. Súd oddlžil dlžníka tak, že dlžníka zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v tomto konkurze, v rozsahu v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Uznesenie bolo zverejnené v obchodnom vestníku dňa 21.01.2019. V zmysle 166a ods. 1 písm. a) ZKR, len v konkurze alebo splátkovým kalendárom môže byť uspokojená pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len „rozhodujúci deň“). V oddlžovacom konkurze si veritelia môžu formou prihlášky uplatniť pohľadávky, ktoré vznikli pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz, ktorý zákon označuje legislatívnou skratkou ako „rozhodujúci deň“ (tzv. staré pohľadávky). Ide o najpočetnejšiu skupinu pohľadávok, ktoré si veritelia môžu uplatniť v oddlžovacom konkurze, pokiaľ budú mať záujem o ich aspoň čiastočné uspokojenie z výťažku získaného z majetku dlžníka, inak sa stanú nevymáhateľnými. Účelom oddlžovacieho konania je zbaviť dlžníka týchto starých záväzkov. Nové záväzky, ktoré vzniknú v mesiaci, v ktorom súd vyhlásil konkurz alebo rozhodol o poskytnutí ochrany pred veriteľmi a po tomto termíne, oddlženiu nepodliehajú a veriteľ si ich môže vymáhať. Medzi stranami sporu bolo v konaní sporné, či pohľadávka žalobcu na náhradu škody titulom vyplatených dôchodkových dávok vznikla na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 8T/77/2010 zo dňa 08. 12. 2010, v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/43/2011 zo dňa 30. 03. 2011, ktorým bol žalovaný uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona, resp. pohľadávka žalobcu vznikla okamihom, kedy Sociálna poisťovňa uhradila dávky dôchodkového poistenia. V danom prípade bol súd toho názoru, že z doslovného znenia § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vyplýva, že Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Zákonným predpokladom vzniku tohto nároku je, že poisťovňa uhradila dávky dôchodkového poistenia, ktoré boli vyplatené ako následok zavineného a protiprávneho konania tretej osoby. Vzhľadom na jednoznačnú formuláciu zákona potom nie je možné prijať názor, že pohľadávka žalobcu vznikla už okamihom právoplatného rozhodnutia v trestnej veci žalovaného, teda pred vyhlásením konkurzu a bola splatná až po vyhlásení konkurzu. Tiež nie je možné odvolávať sa na účel oddlžovacieho konania, ktorým je zbaviť dlžníkov všetkých starých pohľadávok, aby sa títo mohli riadne zamestnať a nadobudnúť majetok. V tomto smere je potom úlohou zákonodarcu tento problém legislatívne vyriešiť. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody titulom vyplatených dôchodkových dávok za obdobie od 01.01.2019 do 31.12.2019. Z uvedeného je potom zrejmé, že pohľadávka vznikla v mesiaci, v ktorom bol vyhlásený konkurz (dňa 21.01.2019) a preto sa nejedná o starú pohľadávku v zmysle § 166a ods. 1 písm. a) ZKR, ktorá by mala byť uspokojená v konkurze. Na základe vyššie uvedených skutočností, súd potom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.451,53 Eur, ktorá predstavuje mieru zavinenia žalovaného vo výške 70 %.

21. Pokiaľ právny zástupca žalobcu argumentoval tým, že na prejednávanej vec sa vzťahuje rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/162/2019, tak súd sa s týmto stotožnil len čiastočne. Predmetom tohto konania bolo zaplatenie sumy, ktorú Slovenská kancelária poisťovateľov, zaplatila Sociálnej poisťovni zo zákonného poistenia. Keďže táto pohľadávka vznikla pred rozhodujúcim dňom v zmysle § 166a ods. 1 písm. a) zákona o konkurze a vyrovnaní, preto bolo konanie zastavené. V prejednávanej veci súd však ustálil, že ide o pohľadávku, ktorá vznikla v mesiaci, v ktorom bol konkurz vyhlásený a preto nebolo možné konanie zastaviť. Najvyšší súd ďalej ustálil, že sa nejedná o pohľadávku titulom nároku na náhradu škody spôsobenej na zdraví alebo úmyselným konaním podľa § 166c ods. 1 písm. d) ZKR, nakoľko žalobca si proti žalovanému uplatnil postihové právo vyplývajúce priamo zo zákona, ktoré nie je právom na náhradu škody. V prejednávanej veci si však žalobca Sociálna poisťovňa uplatnila právo na náhradu škody titulom výplaty dôchodkových dávok, nie titulom škody na zdraví (spôsobenej priamo dlžníkom poškodenému úmyselne alebo z nedbanlivosti) a preto uspokojenie takejto pohľadávky v konkurznom konaní nie je s poukazom na cit. ustanovenie ZKR vylúčené.

22. O náhrade trov konania strán sporu súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, žalobca mal vo veci plný úspech, avšak v predmetnom konaní mu žiadne trovy nevznikli, súd mu preto nárok na náhradu trov konania proti žalovanému nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd Banská Bystrica a to písomne dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), (363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).